

XỬ LÝ TÌNH HUỐNG TRONG HOẠT ĐỘNG LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ Ở CƠ SỞ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BÌNH PHƯỚC GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

THS. NGUYỄN THANH THUYỀN (*)

THS. BUI VIẾT TRUNG (**)

TÓM TẮT

Bình Phước là một tỉnh biên giới, miền núi, có đông đồng bào dân tộc thiểu số, tiềm ẩn nhiều vấn đề có tính phức tạp trong hoạt động lãnh đạo, quản lý, nhất là ở cơ sở. Xử lý tốt tình huống sẽ góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả, hiệu lực của hệ thống chính trị, thúc đẩy quá trình phát triển kinh tế, xã hội, xây dựng, củng cố quốc phòng ở địa phương. Bài viết khái quát những tình huống thường gặp trong hoạt động lãnh đạo, quản lý của đội ngũ cán bộ cơ sở tỉnh Bình Phước, dự báo xu hướng nảy sinh các tình huống trên thực tiễn, qua đó đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác xử lý tình huống tại cơ sở hiện nay.

Từ khóa: xử lý tình huống, lãnh đạo, quản lý, Bình Phước.

ABSTRACT

Binh Phuoc is a mountainous border province with a large number of ethnic minorities, and many potential complications in leadership and management activities, especially at the grassroots level. Successful handling of the situations will contribute to improving the quality, efficiency and effectiveness of the political system, promoting the process of socio-economic development, building and consolidating national defense in the locality. The article summarizes common situations in leadership and management activities in Binh Phuoc province, forecasts the probability of situations in practice; thereby, proposing some solutions to improving the efficiency of situation-handling today.

Key words: situation-solving, leadership, management, Binh Phuoc province.

1. Đặt vấn đề

Nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý của cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, nhất là cấp cơ sở có ý nghĩa đặc biệt đối với quá trình đổi mới, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Quy định số 89-QĐ/TW ngày 04/8/2017 của Bộ Chính trị yêu cầu về năng lực và uy tín của cán bộ lãnh đạo trong giai

đoạn hiện nay phải bảo đảm các yếu tố: có tư duy đổi mới, có tầm nhìn, phương pháp làm việc khoa học; có năng lực tổng hợp, phân tích và dự báo. Có khả năng phát hiện những mâu thuẫn, thách thức, thời cơ, thuận lợi, vấn đề mới, khó và những hạn chế, bất cập trong thực tiễn; mạnh dạn đề xuất những nhiệm vụ, giải pháp phù hợp, khả thi, hiệu quả để phát huy, thúc đẩy hoặc tháo gỡ. Có năng lực thực tiễn, nắm chắc và hiểu biết cơ bản tình hình thực tế để cụ thể hóa và tổ chức thực hiện có

(*) Hiệu trưởng Trường Chính trị tỉnh Bình Phước

(**) Phó Trưởng khoa Xây dựng Đảng, Trường Chính trị tỉnh Bình Phước

hiệu quả các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ở lĩnh vực, địa bàn công tác được phân công...⁽¹⁾Từ đó cho thấy năng lực thực tiễn, năng lực xử lý tình huống của đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý góp phần to lớn vào việc thực hiện nhiệm vụ lãnh đạo, quản lý ở cơ sở.

Hệ thống chính trị cơ sở Bình Phước hiện nay gồm có 111 xã, phường, thị trấn; giữ vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội và quốc phòng, an ninh; có mối quan hệ gắn bó, mật thiết với Nhân dân và là cầu nối giữa Đảng với Nhân dân, trực tiếp nắm bắt tình hình, đưa đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đi vào cuộc sống, là tuyến đầu trong ứng phó và xử lý các tình huống xảy ra ở địa phương. Nhìn chung, cấp ủy đảng, chính quyền cơ sở đã thể hiện tốt vai trò lãnh đạo, chỉ đạo trong xử lý tình huống ở cơ sở; luôn sâu sát, quyết liệt và kịp thời xử lý các tình huống xảy ra ở cơ sở. Hầu hết đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp cơ sở đảm bảo các yêu cầu về năng lực lãnh đạo, quản lý nên tham gia tích cực, hiệu quả trong quá trình xử lý tình huống trong hoạt động lãnh đạo, quản lý. Bên cạnh đó, sự năng nổ, chủ động, sáng tạo của Mặt trận và các tổ chức đoàn thể ở cơ sở trong hoạt động giám sát, phản biện xã hội đã góp phần tích cực trong việc phòng ngừa và xử lý hiệu quả các tình huống xảy ra ở cơ sở.

2. Đánh giá thực trạng và những dự báo

Theo kết quả điều tra xã hội học thực hiện trên 900 phiếu khảo sát của nhóm nghiên cứu

Trường Chính trị tỉnh Bình Phước trong khuôn khổ đề tài khoa học cấp tỉnh “Nghiên cứu xây dựng cẩm nang xử lý tình huống dành cho cán bộ cấp cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Phước” thì hầu hết các tình huống thường phát sinh trong thực tiễn ở cơ sở tập trung ở các lĩnh vực chủ yếu là: (1) Tình huống trong công tác quản lý nhà nước (có 47.1% ý kiến); (2) Tình huống trong công tác Mặt trận và các đoàn thể (20.4% ý kiến); (3) Tình huống trong công tác Đảng (11.9% ý kiến) và (4) là các tình huống phát sinh khác (20.2% ý kiến), cụ thể là:

Các tình huống thường gặp trong hoạt động quản lý nhà nước chủ yếu là trong lĩnh vực địa chính, đất đai, xây dựng (61.7%), tài nguyên môi trường (27.9%), kinh tế (20%), hành chính - tư pháp (18.9%), y tế - văn hóa - giáo dục (15%).

Các tình huống thường gặp trong công tác đảng là: công tác đảng viên (32.4%), tổ chức cán bộ (29%), tư tưởng chính trị (26.6%), kiểm tra, giám sát (19.7%), văn phòng cấp ủy và bảo vệ chính trị nội bộ (6.9%).

Các tình huống trong công tác Mặt trận: công tác dân vận (33.4%), hoạt động phản biện xã hội (23.8%), hoạt động giám sát (21.4%), thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở (19.1%), công tác cán bộ (17.1%).

Các tình huống trong công tác đoàn thể: tình huống khó khăn nhất trong công tác đoàn thể là công tác thu hút, tập hợp quần chúng vào tổ chức (49%), công tác tuyên truyền giáo dục, thuyết phục đoàn viên, hội viên (39%); công tác tổ chức thực hiện các phong trào, các cuộc vận động (21%), công tác chăm lo bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho đoàn viên, hội viên (4.1%).

⁽¹⁾ Quy định số 89-QĐ/TW ngày 4/8/2017 của Bộ Chính trị về khung tiêu chuẩn chức danh, định hướng khung tiêu chí đánh giá cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp.

Tình huống ở cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Phước chủ yếu xuất phát từ những hạn chế trong công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách và pháp luật của Nhà nước. Kết quả khảo sát cho thấy việc người dân thiếu hiểu biết về chính sách, pháp luật dẫn đến nảy sinh các tình huống chiếm 71%. Các nguyên nhân còn lại là: cán bộ tắc trách, giải quyết công việc không đúng quy định chiếm tỷ lệ 11.6%; tình trạng lợi ích nhóm chiếm tỷ lệ 9.6%; các thế lực thù địch kích động, xúi giục chiếm tỷ lệ 4.0%. Cá biệt, vẫn còn tình trạng cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận và đoàn thể ở một số địa phương ít quan tâm, thậm chí không quan tâm đến việc lãnh đạo, chỉ đạo, phối hợp giải quyết kịp thời, quyết liệt những tình huống nảy sinh trong đời sống Nhân dân. Ngoài ra, những hạn chế về khung chương trình, giáo trình đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý như còn nặng về lý thuyết và chưa chú trọng rèn luyện kỹ năng trong thực tiễn, nhất là việc vận dụng lý luận trong việc xử lý các tình huống trong hoạt động lãnh đạo, quản lý ở cơ sở cũng khiến các tình huống xảy ra và chưa được giải quyết triệt để.

Tình huống ở cơ sở là một hiện tượng xã hội mang tính khách quan. Trong một giai đoạn phát triển nhất định, bên cạnh sự tác động và chi phối của các thể chế xã hội hiện hành thì các xu thế phát triển của thời đại cũng tác động không nhỏ đến việc nảy sinh các tình huống. Bên cạnh việc tổng kết thực tiễn, đúc rút kinh nghiệm xử lý tình huống cơ sở thì cũng cần phải làm tốt công tác dự báo tình huống nhằm chủ động ứng phó kịp thời các tình huống mới xảy ra ở cơ sở trong thời gian tới.

Trong những năm gần đây, hệ thống chính trị cơ sở tỉnh Bình Phước đã có nhiều thành tích trong công tác xử lý tình huống ở cơ sở, góp phần giữ vững an ninh chính trị, đảm bảo trật tự, an toàn xã hội và chủ quyền biên giới. Tuy nhiên, do những đặc thù về vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên, lịch sử hình thành, phát triển vùng đất và con người Bình Phước, cùng với đó là xu thế hội nhập quốc tế, sự tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, sự gia tăng cường độ và phạm vi chống phá của các thế lực thù địch, vấn nạn tham nhũng, vấn đề thiên tai, dịch bệnh, ô nhiễm môi trường... tiếp tục là nguyên nhân phát sinh những tình huống mới. Trong tương lai, có thể dự báo một số nhóm tình huống sau:

Nhóm các tình huống trên lĩnh vực an ninh chính trị

Các tình huống xảy ra do một bộ phận, một nhóm người đồng bào dân tộc thiểu số bị các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề nhân quyền để kích động tụ tập khiếu kiện đất đai đồng người; đòi tự do tín ngưỡng, tôn giáo để xây dựng trái phép các cơ sở thờ tự; đòi chính quyền địa phương thừa nhận các hệ phái tôn giáo mới, đạo mới (đạo lạ); đòi thành lập các vùng tự trị (tương tự sự kiện tại Tây Nguyên những năm 2011, 2014).

Các tình huống xảy ra do một số cá nhân hoặc tổ chức tuyên truyền, kích động, lôi kéo đồng bào dân tộc thiểu số và các tín đồ tôn giáo thực hiện các hành vi chống phá Đảng và Nhà nước ở cơ sở như: đăng tin, bài, hình ảnh, clip có nội dung sai trái, thù địch, phản động, xuyên tạc, chống phá Đảng và Nhà nước. Các tình huống xảy ra do các thế lực thù địch lôi kéo, dụ dỗ Nhân dân không tham gia các tổ

chức đoàn thể chính trị - xã hội ở cơ sở, không đồng ý làm hồ sơ kết nạp đảng làm ảnh hưởng đến công tác phát triển Đảng ở cơ sở. Các tình huống xảy ra do một số cán bộ, đảng viên vận động hành lang để tranh thủ số phiếu ủng hộ trong các đợt bầu cử Hội đồng nhân dân, Đại hội chi bộ và đảng bộ ở cơ sở; các tình huống xảy ra do một số cán bộ, đảng viên vi phạm đạo đức nghề nghiệp, suy thoái về đạo đức, lối sống, tham ô, gây lãng phí và làm thất thoát ngân sách nhà nước, chia rẽ gây mất đoàn kết nội bộ...

Nhóm các tình huống trên lĩnh vực an ninh biên giới

Các tình huống phát sinh do một vài nhóm người tụ tập phản đối công tác giải phóng mặt bằng cấm mốc biên giới; các phần tử xấu tuyên truyền sai sự thật, xuyên tạc về đường biên giới quốc gia giữa Việt Nam - Campuchia; đòi chia lại đường biên giới quốc gia giữa Việt Nam - Campuchia. Các tình huống xảy ra do xung đột, tranh chấp vũ trang núp bóng dưới danh nghĩa dân sự. Các tình huống do vấn nạn buôn lậu, buôn ma túy trái phép qua các tuyến đường dân sinh trên bộ và đường sông ở các xã biên giới. Các tình huống xảy ra do các phần tử xấu lợi dụng người đồng bào dân tộc thiểu số và các tín đồ tôn giáo các xã vùng biên giới đăng tin, bài, hình ảnh, clip có nội dung sai trái, thù địch, phản động, xuyên tạc, chống phá mối quan hệ hữu nghị truyền thống tốt đẹp giữa hai dân tộc Việt Nam - Campuchia, bôi nhọ hình ảnh lực lượng biên phòng, làm suy giảm uy tín, danh dự và nhân phẩm cán bộ lãnh đạo quản lý ở các xã vùng biên giới. Các tình huống xảy ra do các thế lực thù địch kích động, xúi giục gây mâu thuẫn, xung đột

giữa nhân dân Việt Nam và Campuchia ở vùng biên giới; gây khó khăn trong việc triển khai các dự án hợp tác phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội, quốc phòng, an ninh giữa Việt Nam và Campuchia. Các tình huống xảy ra do các thế lực thù địch xuyên tạc thành quả công tác phân giới, cắm mốc giữa hai nước Việt Nam và Campuchia trong thời gian qua; xúi giục, chia rẽ gây mất tình đoàn kết giữa Nhân dân hai nước Việt Nam và Campuchia ở vùng biên giới. Các tình huống liên quan đến vấn đề nhập cư trái phép qua đường biên giới, đặc biệt là phòng chống đại dịch COVID 19 tại các xã biên giới...

Nhóm các tình huống trên lĩnh vực hoạt động của chính quyền cơ sở (HĐND, UBND các xã, phường, thị trấn)

Các tình huống liên quan đến khiếu nại, tố cáo phức tạp, kéo dài, đông người trong quá trình thực hiện đền bù, giải phóng mặt bằng, tái định cư. Các tình huống nảy sinh do sự phản đối của các tiểu thương trong quá trình thực hiện chuyển đổi mô hình chợ truyền thống sang trung tâm thương mại ở các phường và thị trấn. Các tình huống xảy ra do sự bất đồng của người dân trong các khu dân cư vì vấn nạn sử dụng loa kẹo kéo hát karaoke gây ồn ào, ảnh hưởng đến cuộc sống những người xung quanh.

Các tình huống về các tệ nạn xã hội (cờ bạc, ma túy, mại dâm) còn xảy ra ở một số khu dân cư; các tình huống xảy ra do sự lơ là, mất cảnh giác của Nhân dân trước các làn sóng dịch có tính chất toàn cầu. Các tình huống xảy ra liên quan đến công tác quản lý lỏng lẻo để xảy ra tình trạng buôn bán các sản phẩm kém chất lượng, không đảm bảo an toàn

vệ sinh thực phẩm gây hậu quả nghiêm trọng cho người sử dụng. Các tình huống xảy ra do những cơ sở thẩm mỹ hoạt động trái phép gây ảnh hưởng đến tính mạng và sức khoẻ của Nhân dân. Các tình huống xảy ra do phát sinh những cơ sở tập kết, buôn bán hàng giả hàng kém chất lượng gây ảnh hưởng đến sức khoẻ của người dân.

Các tình huống xảy ra do việc lợi dụng công nghệ thông tin thực hiện hành vi lừa đảo, chiếm đoạt tài sản của người dân; tuyên truyền, phát tán những tin, bài, hình ảnh, video có nội dung thất thiệt, kích động, phản động, chống phá tổ chức cơ sở đảng và chính quyền ở các xã, phường, thị trấn. Các tình huống liên quan đến bạo lực gia đình và học đường; hoạt động xả thải trái phép ra môi trường của các doanh nghiệp gây ảnh hưởng đến khu dân cư. Các tình huống xảy ra do sự suy thoái đạo đức của một số cán bộ lãnh đạo của địa phương gây thất thoát, lãng phí tiền của nhà nước. Các tình huống xảy ra xuất phát từ những bất cập trong công tác thực hiện các chính sách hỗ trợ người lao động thất nghiệp do ảnh hưởng bởi thiên tai, dịch bệnh; vấn đề thực hiện chính sách an sinh xã hội cho những người di dân, di cư tự do như: giáo dục, giải quyết việc làm, phá rừng làm rẫy. Các tình huống xảy ra do mâu thuẫn, xung đột giữa các hộ dân liên quan đến tranh chấp đất đai; thiếu sự đồng thuận của Nhân dân trong việc giải phóng mặt bằng để thực hiện nhựa hóa, bê tông hóa các tuyến đường trong các khu dân cư thuộc dự án xây dựng nông thôn mới.

Các tình huống xảy ra bởi sự ảnh hưởng của các tôn giáo mới (đạo lạ) gây nên mâu thuẫn giữa các thành viên trong gia đình, nhất

là những tín ngưỡng, tôn giáo xúi giục và ép buộc tín đồ thay đổi bàn thờ tổ tiên, ông bà thành bàn thờ tín ngưỡng, tôn giáo mà họ theo. Các tình huống xảy ra do sự ảnh hưởng gây hậu quả nghiêm trọng bởi những hủ tục lạc hậu, mê tín dị đoan còn tồn tại trong đời sống văn hoá của một số cộng đồng dân cư đồng bào dân tộc thiểu số. Các tình huống xảy ra do mâu thuẫn giữa ông bà, cha mẹ với con cháu vì sự bất đồng quan điểm sống, hệ tư tưởng giữa truyền thống và hiện đại. Các tình huống xảy ra do mối quan hệ phức tạp trên không gian mạng, tình trạng lạm dụng quá mức sử dụng các thiết bị điện tử thông minh như điện thoại, máy tính bảng gây mâu thuẫn giữa vợ và chồng hoặc giữa cha mẹ với con cái trong gia đình. Các tình huống xảy ra mâu thuẫn, xung đột giữa một số thanh niên ở xóm A và xóm B hoặc xã Y và xã Z.

Các tình huống xảy ra do công tác đền bù, giải phóng mặt bằng liên quan đến các cơ sở tín ngưỡng, tôn giáo như: đình, chùa, miếu, điện thờ, nhà thờ. Các tình huống xảy ra do một số đối tượng sử dụng công nghệ thông tin để thực hiện hành vi cờ bạc, xem bói, tuyên truyền mê tín, dị đoan trên không gian mạng. Các tình huống xảy ra từ thực tiễn xây dựng trái phép: nhà ở, nhà trọ, nhà xưởng, cơ sở kinh doanh, thương mại dịch vụ, cơ sở tín ngưỡng, tôn giáo ở các khu dân cư. Các tình huống xảy ra do một số đối tượng giả danh lực lượng chức năng như: công an, tòa án, viện kiểm soát... để thực hiện các hành vi lừa đảo, chiếm đoạt tài sản của nhân dân. Các tình huống xảy ra do một số đối tượng sử dụng không gian mạng thực hiện hành vi bán hàng gian, hàng giả, hàng kém chất lượng gây bức

xúc cho người tiêu dùng; các tình huống xảy ra do hoạt động tín dụng đen, cho vay nặng lãi xảy ra ở trong các khu dân cư...

Hệ thống chính trị, chính quyền cơ sở là đầu mối thực thi quyền lực nhà nước, triển khai, tổ chức thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước ở địa phương; là nơi lắng nghe những tâm tư và nguyện vọng của Nhân dân và cũng là nơi trực tiếp xử lý những tình huống xảy ra ở cơ sở. Thực tiễn phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội ở Bình Phước hiện nay vẫn còn nhiều những khó khăn và thách thức trước những yêu cầu bức thiết của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, hội nhập quốc tế, ứng phó biến đổi khí hậu, giải quyết việc làm, vấn đề ô nhiễm môi trường... Vì vậy, cần phải chủ động tổng kết thực tiễn để đúc kết kinh nghiệm xử lý tình huống ở cơ sở, dự báo tình huống mới nhằm xử lý hiệu quả các tình huống xảy ra trước mắt và trong thời gian tới.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả xử lý tình huống trong hoạt động lãnh đạo, quản lý ở cơ sở hiện nay

Xã hội luôn vận động và phát triển không ngừng trên cơ sở giải quyết các mâu thuẫn và sự thống nhất giữa các mặt đối lập. Xã hội vốn dĩ không đơn giản và đồng nhất, mà có các mối quan hệ đan xen, phong phú và phức tạp (chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, sinh hoạt dân sự...). Vì vậy, tình huống cơ sở là một hiện tượng xã hội mang tính chất khách quan, nó không chỉ tồn tại trong quá khứ mà còn tiếp tục xuất hiện ở tương lai. Tình huống cơ sở nảy sinh có nguồn gốc từ thực tiễn phát triển sinh động của xã hội. Do đó, việc dự báo xu hướng xuất hiện tình huống ở cơ sở

phải dựa trên cơ sở thực tiễn phát triển xã hội của địa phương, xu thế phát triển của thời đại và định hướng phát triển của Đảng ta trong thời gian tới. Để nâng cao hiệu quả xử lý tình huống trong hoạt động lãnh đạo, quản lý ở cơ sở hiện nay, cần phải tập trung thực hiện đồng bộ một số nhóm giải pháp như sau:

Một là, quá trình triển khai thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước ở cơ sở cần phải chủ động, không ngừng sáng tạo trên cơ sở kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kế thừa và phát huy truyền thống dân tộc phù hợp với điều kiện thực tiễn ở địa phương. Trong bối cảnh thế giới và đất nước không ngừng phát triển, biến đổi một cách nhanh chóng; mỗi địa phương ở nước ta có những đặc điểm, điều kiện khách quan và chủ quan khác nhau, công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật của cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp cơ sở cần linh hoạt trên cơ sở quán triệt phương châm “dĩ bất biến, ứng vạn biến” để kịp thời thích ứng với sự thay đổi nhưng vẫn đảm bảo thực hiện hiệu quả những mục tiêu của công tác lãnh đạo, quản lý của địa phương. Bên cạnh đó cần tôn trọng quy luật khách quan, xuất phát từ thực tiễn, bám sát thực tiễn, coi trọng tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, tập trung giải quyết kịp thời, hiệu quả những vấn đề do thực tiễn đặt ra ở địa phương.

Cụ thể hóa, hoàn thiện thể chế thực hành dân chủ ở cơ sở theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng với phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm,

dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”⁽²⁾. Tổ chức thực hiện đồng bộ hệ thống pháp luật, cơ chế, chính sách ở cấp cơ sở; đề cao tinh thần “thượng tôn pháp luật”; thực hành dân chủ xã hội chủ nghĩa trong hoạt động của cấp ủy, tổ chức cơ sở đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và tổ chức chính trị - xã hội cấp cơ sở. Chỉ khi nào quyền làm chủ của Nhân dân được phát huy thật sự thì các tình huống ở cơ sở sẽ tự bị triệt tiêu.

Hai là, nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý, chú trọng nâng cao trình độ lý luận chính trị và xử lý tình huống đối với đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp cơ sở cụ thể là:

Nâng cao kiến thức, kỹ năng xử lý tình huống của cán bộ ở cơ sở thông qua các lớp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chủ chốt, cán bộ nguồn và cán bộ dự nguồn. Để làm được việc ấy, cần thiết phải đổi mới nội dung chương trình các lớp đào tạo, bồi dưỡng, trong đó chú trọng điều chỉnh nội dung học tập lý thuyết và thực hành vận dụng lý luận vào xử lý tình huống trên các lĩnh vực công tác cụ thể; điều chỉnh khung thời gian chương trình đào tạo, bồi dưỡng học viên phù hợp với yêu cầu thực tiễn đặt ra hiện nay. Thông qua các lớp đào tạo, bồi dưỡng, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức ở cơ sở không chỉ được trang bị lý luận, kiến thức kinh nghiệm thực tiễn mà còn phải nắm vững kỹ năng xử lý tình huống xảy ra ở địa phương.

Luôn xác định xử lý tình huống là một trong những nhiệm vụ xuyên suốt trong quá trình công tác. Xử lý tình huống phải đảm bảo đúng nguyên tắc trên cơ sở xác định đúng

nguyên nhân, hợp tình hợp lý, kịp thời, đảm bảo sự thống nhất trong công tác lãnh chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền và sự phối hợp của các tổ chức đoàn thể ở cơ sở.

Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn tổ chức cơ sở đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng đội ngũ cán bộ cấp cơ sở đủ năng lực, phẩm chất, ngang tầm nhiệm vụ; nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội cấp cơ sở và tăng cường mối quan hệ mật thiết với Nhân dân.

Ba là, xây dựng tổ chức bộ máy hệ thống chính trị cấp cơ sở theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu. Giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, tạo điều kiện thuận lợi để phát triển toàn diện trên mọi lĩnh vực. Khai thác, sử dụng và quản lý hiệu quả tài nguyên thiên nhiên; bảo vệ môi trường; chủ động phòng, chống thiên tai, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Muốn làm được việc ấy, cấp ủy đảng, chính quyền cơ sở cần phải làm tốt công tác cán bộ, phải lựa chọn những người có đức có tài, nói đi đôi với làm, công tâm, khách quan, liêm chính ở những vị trí chủ chốt ở cơ sở. Giữ vững kỷ cương, kỷ luật, xử lý nghiêm những người tham nhũng và giải quyết kịp thời những kiến nghị, bức xúc của Nhân dân. Kiên quyết xử lý những cán bộ sai phạm, không còn đủ uy tín và năng lực điều hành. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát để phát hiện và xử lý

⁽²⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1, trang 27). Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.

kip thời các sai phạm xảy ra ở cơ sở, đồng thời đẩy mạnh giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo ở cấp cơ sở khi sự việc vừa mới phát sinh nhằm hạn chế sự biến tướng, diễn biến phức tạp và lây lan sang các lĩnh vực khác. Tăng cường hoạt động tuyên truyền, đối thoại, thuyết phục để phân tích làm rõ đúng sai, xử lý nghiêm minh nhằm tranh thủ sự đồng thuận của nhân dân trong quá trình kiểm tra, giám sát và thanh tra. Phối hợp đồng bộ giữa cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận và các tổ chức đoàn thể ở cơ sở trong việc xử lý các tình huống xảy ra trong hoạt động lãnh đạo và quản lý ở địa phương.

Bốn là, cần có quan điểm rõ ràng, đúng đắn trong định hướng chiến lược phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội, quốc phòng - an ninh để ngăn chặn các tình huống bất thường xảy ra ở cơ sở. Bình Phước đang có những bứt phá mạnh mẽ trong phát triển kinh - tế xã hội trong những năm gần đây nhờ vào sự đồng lòng, quyết tâm của cả hệ thống chính trị và các tầng lớp nhân dân. Bên cạnh đó là sự quan tâm đến công tác hoạch định tầm nhìn, chiến lược phát triển của lãnh đạo Tỉnh nên các lĩnh vực đời sống xã hội đã có những bước phát triển tương đối đúng hướng. Tuy vậy, tỉnh Bình Phước vẫn đang đứng trước nhiều bài toán khó về cơ cấu ngành, lĩnh vực; đào tạo phát triển nguồn nhân lực; giải quyết an sinh xã hội trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số... Do đó, quá trình định hướng chiến lược của Tỉnh nếu không xuất phát từ thực tiễn yêu cầu phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội, quốc phòng - an ninh, không đáp ứng nhu cầu phát triển toàn diện của người dân và không được sự đồng tình hưởng ứng của Nhân dân sẽ tiềm

ẩn những nguy cơ dẫn đến các tình huống xảy ra ở cơ sở. Những bất cập ấy sẽ bộc lộ rõ trong quá trình triển khai thực hiện các dự án, chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội vì bản thân nó không đem lại lợi ích cho cộng đồng, không thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, gây ra lãng phí.

Hiện nay, tỉnh Bình Phước đang từng bước thực hiện đổi mới, hoàn thiện hệ thống chính trị từ cấp tỉnh đến cấp cơ sở; chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng tăng dần tỷ trọng công nghiệp và dịch vụ. Thực tiễn phát triển sinh động ấy đã tạo ra nhiều thời cơ nhưng cũng không ít thách thức đối với chính quyền ở cơ sở. Để phòng ngừa và xử lý tình huống trong hoạt động lãnh đạo, quản lý ở cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Phước thì cấp ủy đảng, chính quyền cấp cơ sở cần phải tập trung lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt trong phát triển kinh tế - xã hội, có những giải pháp thiết thực, hiệu quả, đột phá để cải thiện, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho Nhân dân, giải quyết tốt những bất cập nảy sinh trong quá trình lãnh đạo, quản lý để tránh dẫn đến những tình huống phức tạp nhằm thực hiện tốt mục tiêu phát triển mà Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Bình Phước lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025 đề ra: “Phấn đấu đến năm 2025, Bình Phước trở thành tỉnh công nghiệp, thuộc nhóm các tỉnh phát triển nhanh và bền vững, có quy mô kinh tế khá trong vùng Đông Nam Bộ; nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân, thu hẹp khoảng cách giữa nông thôn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng biên giới với đô thị trong tỉnh...”⁽³⁾.

⁽³⁾ Đảng bộ tỉnh Bình Phước (2020). Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Bình Phước lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1). Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
2. Ban Tuyên giáo Trung ương (2017). *Tài liệu bồi dưỡng Bí thư Chi bộ và cấp ủy viên ở cơ sở*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
3. Nguyễn Phương (2017). *Tài liệu bồi dưỡng công tác Đảng dành cho Bí thư Đảng bộ, Bí thư Chi bộ, đảng ủy viên và cấp ủy viên ở cơ sở*. Hà Nội: Nhà xuất bản Hồng Đức.
4. Lương Trọng Thành, Đỗ Phương Anh, Lê Đình Tư (2021). *Kiến thức và kỹ năng dành cho cán bộ dân vận cấp cơ sở*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
5. Nguyễn Văn Phụng (2018). *Tập bài giảng: Nghiệp vụ phổ biến, giáo dục pháp luật và hòa giải ở cơ sở*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
6. Đảng bộ tỉnh Bình Phước (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Bình Phước lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025*.
7. Huỳnh Cường (2020). *Cẩm nang công tác Đảng: Hỏi & đáp những tình huống thường gặp dành cho Bí thư Đảng bộ, Chi bộ*. Hà Nội: Nhà xuất bản Thế giới.
8. Bộ Chính trị (2017). *Quy định số 89-QĐ/TW ngày 4/8/2017 về khung tiêu chuẩn chức danh, định hướng khung tiêu chí đánh giá cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp*.

